MIELIPIDE

Tällä menolla täältä loppuu kaikki yrittäminen. Ei tuottamisella ole enää mitään väliä. Riittää vain, kun tukia tulee. **TUOMAS HUOTARI**

LUKIJALTA

Tuet pitäisi maksaa tuottaville maatiloille

Maataloustuet on taas julkaistu ja suurimpien tukien saajia lehdissä esitelty. Kansalaiset kauhistelevat summia; vielä taantumaaikana, kun ei kansalla muutenkaan mene hyvin, tuollaisia veroeuromääriä syydetään viljelijöille.

Sinun, joka tunnistit itsesi yllä olevasta tekstistä, kannattaa kysyä itse viljelijältä, mitä yhteiskunta hänen saamallaan tukipotilla sai.

Olen varma, että oikeat kasvinviljely-, liha- ja maitotilat mielellään sen sinulle kertovat. Minä kerron myös.

Sain pinta-alatukia noin 100 000 euroa, ja tuotin yhteiskunnalle noin 530 000 litraa maitoa, 23 teuraslehmää ja 34 välitysvasikkaa lihatiloille. Maitolitraa kohti laskettuna tuki oli 18,87 senttiä. Teuraat ja välitysvasikat yhteiskunta sai kylkiäisinä.

Raha ei ole jäänyt lompakon pohjalle pyörimään. Se on käytetty tilan tuotantoon ja kehittämiseen. Ei pitäisi olla paha hinta tuotetuista elintarvikkeista näiden tukien osalta.

Pyytäisin lukijaa kysymään samaa ”näennäisviljelijältä”. Nämä tilat ovat yleensä noin 10–20 hehtaarin kokoisia ja saavat tukia 5 000–10 000 euroa vuodessa. Eli eivät kovin paljon, mutta Suomessa tällaisia tiloja on paljon! Heidän vastauksensa on 90 prosentin todennäköisyydellä: ”En tuota yhtään mitään yhteiskunnalle”.

Jokainen voi päättää, kummalta löytyy se hukkaan heitetty tukieuro, joka verona on kansalta kerätty.

Pitäisi miettiä, miksi yhteiskunta yleisesti on tässä talouden tilanteessa? Aika iso syy on rahan syytäminen asioihin, jotka eivät tuota yhtään mitään.

Mietin monesti, milloin täällä opitaan maksamaan siitä, mitä tuotetaan. Ei näköjään ennen valtion konkurssia.

Uusi ”pysyvien nurmien tilatuki viherryttämisineen” mahdollistaa pellolla 50 prosentin pajukoitumisen ja 50 yli kaksi metriä korkeaa puuta hehtaarilla. Satoa ei tarvitse korjata pois, kunhan vain kerran kesässä niittää. Lannoittaa ei tarvitse, ja tuet sen kuin juoksevat tilille.

Mistä tällainen järjettömyys johtuu?

Syy on ehtojen keksijöissä. Aika monella maa- ja metsätalousministeriön virkamiehellä on se parinkymmenen hehtaarin kotitila, ja on pakko vielä ”huonolla” virkamiespalkalla ottaa sieltä kotitilalta vähän lisäansiota pelloista.

Mutta siinähän ne parhaat kesälomapäivät menevät pilalle. Pitäisi ojanvarret niittää ja satokin korjata ja vielä lannoittaa, niin ei jää mitään käteen.

Entä sitten? Muutetaan tukiehdot sellaisiksi, että ei tarvitse tehdä mitään. Sitten lisätään vähän byrokratiaa, jotta on varmasti se ”leipätyö” turvattu.

Tällä menolla täältä loppuu kaikki yrittäminen. Ei tuottamisella ole enää mitään väliä. Riittää vain, kun tukia tulee!

Toivon, että tämä kirjoitus nostaa mahdollisimman paljon keskustelua ihmisten, päättäjien ja jokaisen yrityksen keskuudessa.

Itse toivon, että maksettaisiin siitä, mitä tuotetaan tai tehdään työksi. Ei kansa, joka ei tuota ja ole tehokas, ansaitse menestystäkään. Ei maailmallakaan kukaan halua maksaa tyhjästä, vaan rahalle pitää olla vastine.

Tuomas Huotari
Kuhmo

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Rahti

On kaksi eri hintaa mitä isännät maksavat esimerkiksi Avenalle. Kuljetus ei saa sitä. Keskusliike vetää välistä.

Ei nimimerkkiä

Ympäristökorvaus

Byrokratian vähentäminen on vain juhlapuheita. Tilatasolla vähentämisen voi aloittaa jättäytymällä ulos älyttömästä ympäristökorvausjärjestelmästä.

Ei nimimerkkiä

Kun rastittaa, että sitoutuu ympäristökorvausjärjestelmään, niin silloin hyväksyy myös hallituksen maatalouspolitiikan.

Ei nimimerkkiä

Osuustoimintaa

Osuustoimintateurastamot yrittävät lopettaa pienet sikalat. Pitäisi olla miljoonavelat sikalasta ennen kun halutaan asiakkaaksi.

Kohtuutonta

Rajoitukset

Tuotannon rajoitukset (maito,pellonraivaus ym.) eivät kuulu nykypäivään. Ne haittaavat nuorta tilansa kehittäjää. EU ymmärtää tämän, Suomi ei.

Ei nimimerkkiä

Apu tarpeen

Miksi työterveyslääkäri ei pidä maanviljelijän puolia hänen sairastaessaan?

Useasti pettynyt

Velka

Suomi on nyt jo niin velkainen, että leikkaukset vain juustohöylällä prosentuaalisesti ja valtion hallintoa supistaen.

Ei nimimerkkiä

Maidosta

Maidon ylituotannolle oma yhtiö, jonka kulut maksavat kaikki maidontuottajat. Silloin kaikki ovat tasapuolisessa asemassa.

Tasapuolisuutta

Palautetta

Nimimerkille Käytöstapoja: ei tuo vielä mitään, mutta kun ei vanha isäntä tervehdi emäntää ja joka päivä nähdään navetalla.

Kuori kasvaa

Janne Näsille (MT 18.3.). Helppo on kehuskella, kun ei tarvitse ylijäämämaitoja hävittää niin kuin Valion.

Pekkapoika

Lapsilisistä

Köyhät maaseudun perheet tarvitsevat lapsilisät. Sipilän mielestä ne voi leikata. Keskusta pomo arjesta kaukana. Häpeällistä.

Äiti maalta

Juurikkaista

Sucros leikkaa tuloistani 25 prosenttia. Leikkaan jurttialani 25 saman verran, koska juurikkaasta ei haluta maksaa. Kahden vuoden päästä ei riitä viljelijöitä.

Ei nimimerkkiä

Hoidosta

Kipupotilas ei aina saa apua lääkäriltä, mutta lasku pitää maksaa ja Kela korvaa. Kiropraktikolta tulee paljon helpotusta, mutta Kela ei auta. Outoa.

Ei nimimerkkiä

Älyttömyyksiä

Miksi älyttömiä EU säädöksiä maatalouteen? Siksi, ettei talonpoikaisjärki riitä niihin. Tarvitaan neuvojia.

Neuvottava

Kanahaukan täysi rauhoitus tulisi purkaa

Täysin elinvoimainen, mutta silti kokonaan rauhoitettu kanahaukka aiheuttaa vuosittain vakavia tappioita kanalintukannoille.

Ympäristöviranomaiset ja oikeustahot ovat jyrkän haluttomia myöntämään edes akuuttiin tarpeeseen EU:n lintudirektiivin 9 artiklan mahdollistamia poikkeuslupia, joten ainoaksi mahdollisuudeksi jää aktiivinen pyrkimys lakimuutokseen.

Olen pannut vireille helmikuun alussa kansalaisaloitteen kanahaukan kokonaisrauhoituksen osittaisesta purkamisesta.

Aloitteen sisältämän lakiehdotuksen ydintavoitteena on mahdollistaa kanalintujen laajamittaiseen kannanhoitoon tähtääville alueille kokoontuneiden nuorten kanahaukkojen harventaminen ilman riskiä, jotta kanahaukan suotuisa suojelutaso vaarantuu.

Asia on erittäin ajankohtainen, koska metsästys- ja luonnonsuojelulaki ovat uusiutumassa. Jos kanahaukkaa koskeva kansalaisaloite hyväksytään eduskunnassa, muodostaa se ennakkotapauksen, joka avaa uuden sivun suomalaisessa metsästyspolitiikassa myös esimerkiksi merimetson ja suden osalta.

Kansalaisaloitteen pääajatus on EU-tason direktiivien määrittämien poikkeusperusteiden sisällyttäminen suoraan kansalliseen lainsäädäntöön. Tämä mahdollistaisi yleisluonteisten poikkeusten käytön lain määrittelemissä puitteissa.

Lintudirektiivin ja luontodirektiivin poikkeusperusteet ovat hyvin samankaltaiset. Jos ennakkotapausluonteinen aloite saa lainvoiman, on mahdollista ja perusteltua avata myös susikysymys uudelta pohjalta.

Uskon, että kansalliseen lainsäädäntöön sisällytetty yleispoikkeus rakentaisi myös tulevaisuuden susipolitiikalle huomattavasti nykyistä toimivamman ja kestävämmän pohjan.

Kanahaukkaa koskevalla lakiehdotuksella on täysin realistiset mahdollisuudet tulla hyväksytyksi eduskunnassa. Kaikki on kiinni siitä, että asiaa tärkeänä pitävät aktivoituvat tukemaan aloitetta.

Aloitteen allekirjoittajia tarvitaan vähintään 50 000.

Kansalaisaloitteen lakiehdotus on kokonaisuudessaan luettavissa Oikeusministeriön kansalaisaloite.fi-sivustolla. Edellä mainitulla sivustolla on myös ohjeistus lakiehdotuksen sähköistä tai kirjallista äänestämistä varten.

Ottakaamme tavoitteeksi, että jokainen metsästäjä, riistanhoitaja, luonnosta kiinnostunut tai muuten valveutunut kansalainen saa tiedon mahdollisuudesta vaikuttaa kannatusäänellä suomalaisen riistan ja luonnonhoidon puolesta.

Arno Westerholm
luutnantti
riistanhoitaja, metsästäjä

KARI SALONEN

Metsästäjä Arno Westerholm pani helmikuussa vireille kansalaisaloitteen, jonka tavoitteena on kanahaukan kokonaisrauhoituksen osittainen purkaminen.

Asioihin voi vaikuttaa

Tässäkin lehdessä kirjoitetaan usein, kuinka kansanedustajat eivät tee mitään eivätkä ainakaan kuuntele äänestäjiä. Päinvastaisiakin esimerkkejä on.

Vuonna 2008 olin yhteydessä liikennevaliokunnassa istuneeseen Markku Pakkaseen. Ajokorttien ikärajojen vuoksi olisi minullakin ollut edessä rekka- ja linja-autokortin menettäminen.

Hän halusi viedä asiaa eteenpäin ja silloisen liikenneministeri Anu Vehviläisen suopealla esityksellä muuttaa lakia niin, että yläikärajasta raskaan liikenteen ajokorteissa luovuttiin. 2010 alusta alkaen ajaminen on ollut mahdollista yli 70-vuotiaanakin, kunhan terveys on kunnossa. Samalla muutettiin myös linja-auton ajokortti.

Näyttää siltä, että taksiala, joka silloin vastusti asiaa, on tulossa perässä. Näin edunvalvonta toimii, kun on suorat yhteydet edustajiin, jotka haluavat vaikuttaa asioihin.

Tietääkseni meitä iäkkäämpiä yrittäjiä on Suomessa enemmänkin. Nyt meillä on mahdollisuus tehdä työtä niin pitkään kuin haluamme ja kykenemme. Tämä on sitä todellista työurien pidentämistä ja hyvä esimerkki siitä, että oman maakunnan edustajan kautta voi vaikuttaa.

Pekka Niemi
Kouvola

Lomittajakisat turhaa ajanvietettä

Taas on joka toinen vuosi järjestettävä lomittajakilpailu käyty kuntakohtaisesti läpi. Kilpailuthan ovat pelkkää teoriaa, sisältäen 100 kappaletta oikein-väärinväittämiä.

Niiden läpikäyminen Lempäälän kunnassa aiheutti melkoisen saivartelun oikeista vastauksista. Tämän vuoden tehtävät olivat huonosti laadittuja.

Suosittelen, että seuraavat kilpailut järjestävään työryhmään otettaisiin mukaan myös äidinkielen opettaja. Nykyinen työryhmä voisi myös parantaa yleissivistystään seuraamalla Fingerpori-sarjakuvaa. Siitä oppii, kuinka suomen kielen sanoilla voi olla monta eri merkitystä.

Kaikenlaisen nippelin tietämisen tarve on kovasti vähentynyt älypuhelimien ja Googlen jälkeen. Mieltä askarruttava asia on helppo googlata myös lomittajan työolosuhteissa.

Googlella löytyy tieto esimerkiksi siitä kilpailukysymyksestä, jossa väitetään, että vasikoiden hyvinvointi on tarkastettava vähintään kerran päivässä. Olen aivan varma, että kaikki lomittajat osaavat tämän asian kyllä pähkäillä myös maalaisjärjellä.

Kilpailuja on perusteltu koulutustarpeella. En oppinut tämän vuoden kisoista mitään uutta. Ne ovat turhaa rahan ja ajan tuhlausta. Parempi tulos saavutettaisiin käyttämällä raha tavalliseen koulutukseen, esimerkiksi eläinlääkärin luentoon.

Menestyin kilpailuissa hyvin. En valita sen takia.

Ari Lankila
maatalouslomittaja
Lempäälän kunta

> Suosittelen, että seuraavat kilpailut järjestävään työryhmään otettaisiin mukaan äidinkielen opettaja. «

Rakennusvalvonta nukkunut?

Antti Kaikkonen kritisoi pitkän jännevälin rakennuksille ehdotetun turvallisuusarvioinnin hintaa (MT 6.2.).

Vanhasta laajarunkoisesta rakennuksesta ehdotuksen mukaisen arvion tekeminen niin, että arvioija voi todella seisoa hyvällä omallatunnolla sen takana, on erittäin vaativa tehtävä.

Vaaditaan yliopistotasoista rakennusten lujuuslaskelmien osaamista, pitkää kokemusta rakennusten kuntotutkimuksista, perehtymistä suunnitelmiin, perusteellista tutkimusta paikan päällä ja mahdollisesti näytteenottoa ja laboratorioanalysointia.

Kun näiden useiden vaativien yksittäisten tehtävien kustannukset arvonlisäveroineen lasketaan yhteen, päädytään varmasti vähintään artikkelissa esitettyyn summaan.

Mielestäni 6 000 euroa kuulostaa jopa halvalta hinnalta asiantuntijatyöstä. Kun huomioidaan verotus, sivukulut ja kaikki lakisääteiset vaatimukset, asiantuntijalle jää työstä lopulta murto-osa.

Aiemmin tehtyjen virheiden etsiminen jälkeenpäin on aina vaativaa ja kallista.

Miten tähän on jouduttu? Rakennusvalvonta on Suomessa ikään kuin valvonut asioita, mutta käytännössä ilmeisesti seurannut sivusta katseella. Miksi?

Markku Niemi

Pisararadan hinnalla kunnostaisi 100 000 kilometrin yksityistieverkon

Liikenne- ja viestintäministeri Paula Risikko sai keskustelun aikaiseksi poistamalla valtion budjetista pisararadan rakentamisen.

Näin ainakin siirrettiin hankkeen aloitusta, ja samalla saatiin lisäaikaa punnita hankkeen tarpeellisuus ja kustannustehokkuus.

Täällä periferiassa asuvana näyttää siltä, että Helsingin hintataso ja kustannukset tulevat liian kalliiksi muuhun maahan nähden.

Ratalenkin pituus olisi kahdeksan kilometriä, kustannukset 1 000 miljoonaa, kilometrihinta 130 miljoonaa ja valtionosuus 750 miljoonaa euroa.

Samalla summalla saisi moottoritien Seinäjoelta melkein Tampereelle saakka tai kunnostaisi Suomen 100 000 kilometrin yksityistieverkon.

Jokaiselle kilometrille olisi käytössä rahaa kymmenentuhatta euroa, perusteluina esimerkiksi bio-, metsä- ja elintarviketeollisuuden raaka-aineiden kuljetukset yhä painavammilla kuormilla sekä kunnostusten aikaiset työpaikat.

Meiltä autoilijoilta peritään erilaisina veroina ja maksuina noin 6 500 miljoonaa euroa vuodessa. Teiden kunnossapitoon ja rakentamiseen käytetään tästä summasta vain noin 11 prosenttia.

Täällä periferiassa ei ole metroa eikä raideliikennettä ja vain vähän julkista liikennettä. Ainoa vaihtoehto on oma auto.

Esitän tuleville päättäjille kysymyksen: miksi autoilijat joutuvat maksamaan vuodessa melkein 6 000 miljoonaa euroa ylimääräisiä kustannuksia?

Toinen kysymykseni kuuluu: miksi eivät muut liikennemuodot – lentokone, juna ja metro – joudu tällaisen saalisverotuksen kohteeksi kuin autot?

Tällainen verotus vääristää kilpailua ja suosii ulkomaanmatkailua.

Arto Ketola
Jalasjärvi

VIERASKOLUMNI

Onko Suomi aseeton hybridiuhan edessä?

Venäjän voimapolitiikan heikentäessä koko Euroopan turvallisuutta on erityisen tärkeää, että suomalaiset keskustelevat turvallisuuspolitiikasta.

Ensisijaista Suomen turvallisuuden kannalta on pitää huoli kansallisen puolustuksemme kunnosta ja uskottavuudesta. Oman armeijamme tueksi ja toimintakyvyn parantamiseksi tarvitsemme Nato-kumppanuutta. Valtioviisautta on myös varata mahdollisuus hakea Nato-jäsenyyttä.

Pohjoismainen yhteistyö etenkin Ruotsin kanssa tukee näitä tavoitteita.

Mutta uusia haasteita on ilmaantunut. Sodankäynnin ja rauhantilan välinen rintamalinja on entistäkin epämääräisempi. Kuten tapaamme sanoa, Suomeen ei kohdistu suoranaista sotilaallista uhkaa – tosin sillä edellytyksellä, että Venäjän sotilaskoneet eivät aiheuta siviili-ilmailulle aitoa vaaraa tai jopa suoranaista vahinkoa Itämeren alueella.

Sen sijaan meihin kohdistuu tätä nykyä eriasteisia hybridiuhkia. Niiden edessä olemme heikosti varustautuneita, lähes aseettomia.

Parin vuoden ajan meillä on ihmetelty, miksi Venäjän mediassa toistuvasti julkaistaan Suomea koskevia tietoja, jotka eivät selvästikään pidä paikkaansa.

Koska valtaosa suomalaisista uskoo, että Venäjä on Suomen ystävä, uskomme myös, että väärien tietojen julkaiseminen johtuu tietämättömyydestä ja sen aiheuttamista väärinkäsityksistä. Niitä on yritetty korjata, mutta huonolla menestyksellä.

Kyse ei ole satunnaisista ilmiöistä vaan uudesta toimintatavasta, jonka Venäjä on ottanut käyttöön niin sisä- kuin ulkopolitiikassaankin. Kyse on hybridisodankäynnistä tai sen käyttämisestä uhkana ja pelotteena.

Hybridiuhkaa käytetään tietoisesti luomaan paineita, aiheuttamaan vaikeuksia ja synnyttämään epätietoisuutta. Uhkaa voidaan laajentaa, pitää vakaana ja sen voimaa voidaan vaihdella tarpeen mukaan.

Krimin valtaus ja Itä-Ukrainan sota ovat esimerkkejä hybridisodasta. Muihin Venäjän naapureihin sovelletaan uhkaa ja pelotetta eriasteisesti.

Uhkaa luotaessa hyödynnetään kaupankäyntiin, energiaan, talouteen ja rahoitukseen liittyviä toimia, kyberuhkia, informaatiosodankäyntiä ja disinformaatiota. Sillä pyritään myös kaikin tavoin heikentämään toisen valtion kansallista yhtenäisyyttä ja henkistä vastustuskykyä.

Uskottava sotilaallinen puolustuksemme rakentuu lentokoneista laukaistavien pitkän kantaman ohjusten ja koulutetun reservin liikekannallepanon varaan. Hyvä näin, mutta hybridiuhkia niillä ei torjuta.

Sisäinen turvallisuutemme ja vastavakoilumme on kansainvälisestikin arvioituna korkealla tasolla. Meillä ei kuitenkaan ole lainsäädäntöä, joka mahdollistaisi hybridiuhkiin puuttumisen, eikä siten myöskään sellaista sisäisen turvallisuuden organisaatiota, joka näitä ilmiöitä valvoisi.

Sotilaallisen maanpuolustuksen ja sisäisen turvallisuuden saumakohdassa on hybridivihollisen mentävä aukko. Jos se halutaan tukkia, tarvitaan sekä lainsäädäntöä että määrärahoja.

Siksi heti seuraavan hallituskauden alussa on selvitettävä hybridiuhkan edellyttämä valmistautuminen osana laajempaa turvallisuuspoliittista selvitystä, jossa selvitetään myös Nato-jäsenyyden edut ja haitat. Heti hallituksen työn käynnistyttyä on syytä luoda järjestely, joka tunnistaa ja ehkäisee ennalta, toteuttaa vastatoimia ja pitää yllä henkistä vastarintaa.

Kyse on ilmeisesti kaikkein vaativimmasta selvityksestä sotien jälkeen. Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut, ja siitä on tullut uusi realiteetti Paasikiven hengessä.

Emme tietenkään toimillamme halua konfliktia, muttemme myöskään halua alistua uhkailuun tai lamaantua uhkan alla.

OLLI REHN on Euroopan parlamentin varapuhemies.

olli.rehn@europarl.europa.eu

VERKOSSA SANOTTUA

Voit kommentoida juttua osoitteessa *facebook.com/maaseuduntulevaisuus.fi* tai *maaseuduntulevaisuus.fi*

Ponssesta oppia, suomalaisyritykset

MT:n Facebook-seinällä sai myönteisen hyrinän aikaan torstaina julkaistu uutinen Ponssesta. Metsäkonevalmistaja jatkaa edesmenneen perustajansa Einari Vidgrénin perinnettä palkita hyvästä tuloksesta kaikkia työntekijöitä bonuksella.

”Ponssella osataan tuo kannustaminen ja etenkin johtaminen”, **Eija Mononen** arvioi.

Tapani Muhonen on samoin aatoksin: ”Ei se muistaminen tarvitse välttämättä olla mitään suurta, pienikin muistaminen kannustaa jatkamaan hyvää työtä!”

Kari Pasanen jatkaa, että hyvät työntekijät myös pysyvät yrityksessä, joka toimii näin.

”Ponsse aloitti tämän käytännön muistaakseni vuonna 1998. Tämä palkitsemismalli valittiin siksi, ettei siitä tarvitse maksaa mitään työnantajan sivukuluja. Tämä siitä syystä, ettei tässä maksajaksi katsota yhtiötä vaan sen omistajat”, kertoo taustaksi **Harri Suutari**, joka työskenteli Ponssen toimitusjohtajana kuusi vuotta 1990-luvun lopulla.

”Tämä on tullut joskus vanhemmilleni”, vahvistaa **Eija Autio**.

Moni arvioi, että samanlaista johtamista tarvittaisiin useampaankin suomalaiseen yritykseen.

”Saisivat muuallakin isoissa ja menestyneissä firmoissa ajatella samalla lailla eikä omaa rahasalkkua! Mutta totuus taitaa olla päinvastoin – eikä taida, vaan on”, toteaa **Ari Oksanen**.

”Juuh, harvassa on yritysjohtajat, jotka ymmärtävät, että tyytyväinen työntekijä on paras. Yleensä vain imetään veretkin duunarista ja keppiä päälle, on omakohtaisia kokemuksia”, lisää **Janne Kolehmainen**.

”Muutama Einari lisää suomalaiseen yritysmaailmaan ei olisi pahitteeksi”, tiivistää **Anne Rintamäki**.

KAIJALEENA RUNSTEN

Lukijalta-osasto

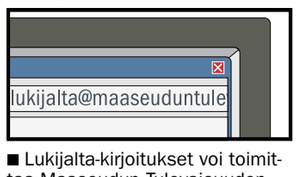

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki.
- Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”.
- Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi.*